



NORGES HØYESTERETT

Den 17. november 2004 avsa Høyesterett dom i

HR-2004-01913-A, (sak nr. 2004/1367), straffesak, anke,

Den offentlige påtalemyndighet (kst. førstestatsadvokat Morten Holmboe)

mot

A (advokat Lorentz Stavrum)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Oftedal Broch**: Saken gjelder straffutmåling ved grov fartsovertredelse – spørsmålet om idømmelse av ubetinget fengsel eller samfunnsstraff.
- (2) Sør-Gudbrandsdal tingrett avsa dom 29. mars 2004 med slik domsslutning:
 - ”1. A f. 00.00.1985, dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31, 1. ledd, jfr, 5, 1. ledd, jfr. 2. ledd, jfr. skiltforskriften § 8, til samfunnsstraff i 30 – tretti – timer. Gjennomføringstiden settes til 90 – nitti – dager. Den subsidiære fengselsstraff settes til 20 – tjue – dager. I medhold av straffeloven § 28 a, 5. ledd idømmes i tillegg en ubetinget bot på 3000 – tretusen – kroner, subsidiært fengsel i 10 – ti – dager.
 2. A, f. 00.00.1985, fradømmes tap av føreretten for motorvogn for en periode av 19 måneder, jfr. vegtrafikklovens § 33 nr. 1, jfr. forskrift om tap av føreretten til å føre motorvogn m.v. av 19. desember 2003, jfr. § 2-2, jfr. § 2-1. Til fradrag går den tid førerkortet har vært beslaglagt.
 3. Som vilkår for å få føreretten tilbake etter utløpet av tapsperioden pålegges A, f. 00.00.1985, å ta full ny førerprøve, jfr. forskrift om tap av føreretten for motorvogn m.v. § 8-3 siste ledd, jfr. § 8-1 første ledd.
 4. Tiltalte ilegges ikke saksomkostninger.”
- (3) Dommen var enstemmig bortsett fra straffutmålingen, der rettens formann stemte for en straff av ubetinget fengsel i 20 dager.

- (4) Påtalemyndigheten anket over straffutmålingen til Eidsivating lagmannsrett, som 30. august 2004 avsa dom med slik domsslutning:
- ”I tingrettens dom gjøres den endring i domsslutningens punkt 2 at tap av førerrett settes til 14 måneder.”**
- (5) Avgjørelsen om samfunnsstraff ble opprettholdt. Også denne dom ble avsagt under dissens, idet en dommer stemte for ubetinget fengsel i 18 dager, og at tap av førerretten ble satt til 19 måneder.
- (6) I Høyesterett er saken behandlet sammen med to andre saker om fartsoverskridelser, sak nr. 2004/1416 og sak nr. 2004/1482.
- (7) Påtalemyndigheten har anket over straffutmålingen, og gjort gjeldende at det burde vært idømt ubetinget fengsel.
- (8) Jeg er kommet til at anken må tas til følge.
- (9) Domfellelsen gjelder kjøring med bil i 80-sone, der farten etter fradrag av sikkerhetsmargin, ble målt til 151 kilometer i timen. Målingen skjedde mens domfelte kjørte forbi en Audi personbil, som tidligere hadde kjørt forbi ham. Lagmannsrettens flertall uttalte:
- ”Flertallet legger under enhver omstendighet til grunn at Audien, mens tiltalte lå på siden av den, i stedet for å hjelpe til, slik at forbikjøringen kunne skje så sikkert som mulig, økte farten og presset tiltalte.**
- Tiltalte har forklart at Audien kan ha kommet opp i en hastighet av 120-130 km/t under forbikjøringen. Tiltalte burde da ha avbrutt forbikjøringen og lagt seg inn bak Audien. I stedet har han også selv satt opp farten og kjørt forbi Audien.”**
- (10) Slik mindretallet uttaler, vil forbikjøring i slike hastigheter, mens begge bilene akselererer, kreve en lang veistrekning. Kjøringen fant sted om natten i slutten av oktober. Domfelte hadde innehatt førerkort i ca. 1 måned.
- (11) Ved fartsovertredelser er det utviklet nokså klare grenser for når en overtredelse er så grov, at den bør føre til ubetinget fengsel. I en 80-sone er dette 130 km i timen med mindre helt særlige formildende omstendigheter foreligger, se Rt. 2002 side 1344 med henvisninger.
- (12) Etter min mening ligger det klare fordeler i en streng og konsekvent straffutmålingspraksis ved fartsovertredelser. Selv om det kan være rom for å reagere med samfunnsstraff ved overtredelser ned mot grensen for ubetinget fengsel, jf. Høyesteretts avgjørelser i dag i sak nr. 2004/1416 og sak nr. 2004/1482, må resultatet ganske klart bli ubetinget fengsel, når det som her dreier seg om en fart av 151 km/t i en 80-sone.
- (13) Om den konkrete straffutmålingen bemerker jeg:
- (14) Domfelte var 18 år og 1 måned da kjøringen fant sted. Etter praksis tillegges ikke denne alder nevneverdig vekt i formildende retning. Domfelte har Tourettes syndrom. Han har imidlertid ikke på mange år hatt noen behandling, og hans livssituasjon synes i liten grad å være påvirket av syndromet. Jeg finner ikke å kunne tillegge det særlig vekt.

- (15) Domfelte har nå skolegang i forbindelse med at han ønsker å bli lastebilsjåfør. Aktor har opplyst at ved en dom på ubetinget fengsel, vil påtalemyndigheten se til at domfelte blir innkalt til soning i sommerferien, slik at skolegangen ikke blir hindret.
- (16) Etter min mening bør straffen settes til fengsel i 18 dager. Tingretten idømte en bot på kr 3 000. Når straffen gjøres ubetinget, bør boten falle bort. Det er ikke anket over lagmannsrettens tap av førerrett. Jeg finner det imidlertid hensiktsmessig at min konklusjon omfatter også dette forhold.
- (17) Jeg stemmer for denne

D O M :

I tingrettens dom gjøres følgende endringer:

1. I domsslutningen punkt 1 settes straffen til fengsel i 18 – atten – dager. Boten faller bort.
2. I domsslutningen punkt 2 settes tap av førerrett til 14 – fjorten – måneder.

- (18) Dommer **Rieber-Mohn:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (19) Dommer **Mitsem:** Likeså.
- (20) Dommar **Utgård:** Det same.
- (21) Dommer **Lund:** Likeså.
- (22) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I tingrettens dom gjøres følgende endringer:

1. I domsslutningen punkt 1 settes straffen til fengsel i 18 – atten – dager. Boten faller bort.
2. I domsslutningen punkt 2 settes tap av førerrett til 14 – fjorten – måneder.